

Fördjupad samverkan om nyanländas etablering på arbetsmarknaden

Stödmaterial för framtagande av en överenskommelse om fördjupad samverkan och utformning av en lokal modell för samverkan om nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Uppdaterad
2017-09-07

DELEGATIONEN FÖR
**UNGA & NYANLÄNDA
TILL ARBETE**

Inledning

Regeringen beslutade i februari 2017 att ge Dua ett utökat uppdrag att främja samverkan mellan berörda aktörer som har betydelse för nyanländas möjligheter att etablera sig i arbetslivet (dir 2017:20).

Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) har sedan december 2014 uppdraget att främja samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedlingen vad gäller unga arbetslösa. Det huvudsakliga redskapet i arbetet är lokala överenskommelser om samverkan som kommunerna kan ingå med Arbetsförmedlingen. Duas arbete bedrivs i dialog med Arbetsförmedlingen och SKL.

Av nämnda tilläggsdirektiv framgår att Dua nu också ska främja samverkan mellan kommuner, Arbetsförmedlingen och andra relevanta aktörer för att insatser för nyanländas etablering i arbetslivet ska få större genomslag på lokal nivå. Dua har i samråd med några kommuner, Arbetsförmedlingen

och SKL, i enlighet med sina direktiv, tagit fram en modell för hur samverkan om nyanlända kan fördjupas. Modellen bygger på gemensamma arbetsprocesser och lokala spår till arbete för individer, som tillgodoser arbetsgivarnas kompetensförsörjningsbehov.

Detta dokument är ett stöd i det lokala arbetet för att fördjupa samverkan mellan kommun och Arbetsförmedling om nyanländas etablering på arbetsmarknaden i enlighet med modellen. Dokumentet består av en mall för den överenskommelse som ska tecknas mellan parterna samt en handledning för att utforma den lokala modell som överenskommelsen gäller.

Den lokala modellen bygger på att parterna gör ett gemensamt kartläggnings- och analysarbete och kommer överens om hur de ska organisera och bedriva arbetet för nyanländas etablering. Modellen ska omfatta hur ni avser att samverka om insatser och vilka insatser, metoder, verktyg som ska användas samt gemensamt utformade spår för nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Beskrivningen av modellen ska bifogas överenskommelsen.

Utgångspunkten i arbetet bör vara att bygga vidare på den samverkan som redan finns och fungerar. Många kommuner samverkar redan med Arbetsförmedlingen och så gott som alla kommuner har en överenskommelse om samverkan kring unga. Många kommuner har även en s.k. LÖK¹ om samverkan för mottagande och etablering av vissa nyanlända.

En överenskommelse om fördjupad samverkan om nyanlända tecknas mellan Arbetsförmedlingen och en eller flera kommuner. Även andra aktörer kan vara undertecknande part. Det kan handla om t.ex. arbetsgivare, fackliga organisationer, Länsstyrelsen, ideella organisationer, landsting/regioner, Försäkringskassan, samordningsförbund, Samhall, folkhögskola, högskola, yrkeshögskola, andra utbildningsanordnare, kompetensplattformar², näringslivsorganisationer, ungdomsorganisationer.

Arbetsförmedlingen och SKL reviderade 15 juni 2017 den nationella överenskommelsen om samverkan de tecknade i maj 2015. Denna överenskommelse ska stödja och vägleda samverkan på regional och lokal nivå och då anpassas utifrån lokala förutsättningar.

Hur en överenskommelse om fördjupad samverkan kring nyanlända kopplas till den nationella överenskommelsen, eller andra överenskommelser, som LÖK:en, avgör lokala parter själva. Överenskommelsen kan ingå i eller utgöra bilaga till en eller flera befintliga lokala överenskommelser eller hanteras som en fristående överenskommelse om samverkan.

¹ Inspiration för detta finns att få i bilaga 2 till Arbetsförmedlingens metodstöd version 3 för LÖK:ar. För att läsa mer se metodstödet för de lokala överenskommelserna om etablering av vissa nyanlända på [Arbetsförmedlingens hemsida](#).

² Kompetensplattformarnas konstruktion och funktion varierar över landet. I vissa regioner utgör kompetensplattformen en särskild organisation som gör insatser för att utveckla kompetensförsörjningen. I andra regioner är det mer fråga om ett strukturerat samarbete som innebär att olika aktörer träffas återkommande för att diskutera kompetensförsörjningsfrågor. Se [Tillväxtverkets hemsida](#).

Mall för överenskommelse

Mall för överenskommelse om fördjupad samverkan enligt den i bilagan beskrivna modellen avseende nyanländas etablering på arbetsmarknaden

Mallen finns att ladda ner digitalt från Duas hemsida.

När överenskommelsen är undertecknad skickas den till Dua.

Ladda ner mallen och läs om hur ni skickar in överenskommelsen på sidan: www.dua.se/nyanlanda

En
Kommun

 Arbetsförmedlingen

Överenskommelse om fördjupad samverkan om nyanländas etablering

1. Parter

Kommun/kommuner - namn och organisationsnummer

Arbetsförmedling - namn och organisationsnummer

Övriga aktuella samverkansparter

Överenskommelsen tecknas mellan Arbetsförmedlingen och en eller flera kommuner. Även andra aktuella aktörer kan vara undertecknande part.

Det kan handla om arbetsgivare, fackliga organisationer, Länsstyrelsen, ideella organisationer, landsting / regioner, Försäkringskassan, samordningsförbund, Samhall, folkhögskola, högskola, yrkeshögskola, andra utbildningsanordnare, kompetensplattformar, näringslivsorganisationer, ungdomsorganisationer m.fl.

2. Syfte

Att genom fördjupad samverkan enligt framtagna modell, påskynda nyanländas etablering på den svenska arbetsmarknaden.

Syftet ändras ej

3. Mål

Övergripande mål

Att långsiktigt korta etableringstiden till två år¹.

Lokala mål

Det övergripande målet ändras ej.

Lokala mål sätts av parterna. Målen kan t.ex. relatera till andelen i arbete och reguljär utbildning 90 dagar efter avslutad insats och kan omfatta hela målgruppen och/eller olika delar av den.

4. Målgrupp

Överenskommelsen gäller

A. nyanlända² som ska etablera sig på arbetsmarknaden.

B. unga nyanlända i åldern 16-24 år som behöver fullfölja en gymnasieutbildning.

Målgrupperna kan med fördel omfatta andra individer med likartade behov.

En utökad målgrupp A kan till exempel omfatta utrikesfödda personer som trots en längre tid i Sverige inte etablerat sig på arbetsmarknaden eller andra arbetslösa, som har samma eller likartade behov.

Vid behov kan målgrupp B även omfatta individer som varit en längre tid i Sverige. Notera att målgrupp B kan omfattas även av överenskommelsen om lokal samverkan avseende ungdomar 16 – 24 år som varken arbetar eller studerar. Planerade insatser för denna målgrupp ska redovisas i den här överenskommelsen.

Låt inte administrativa kriterier avgöra vilka som omfattas av överenskommelsen.

not 1 Med etablering menas arbete med eller utan subvention och reguljära studier.

not 2 Upp till 36 månader efter det första uppehållstillståndet.

5. Lokal modell

Parterna åtar sig att arbeta enligt den i bilagan beskrivna modellen. Den lokalt anpassade modellen omfattar följande delar:

- » En kartläggning och en analys av det lokala kompetensförsörjningsbehovet
- » En kartläggning och en analys av målgruppens sammansättning och behov
- » En beskrivning av hur verksamheten i samverkan ska bedrivas och organiseras
- » En beskrivning av de (minst tre) lokala spår som den lokala modellen omfattar
- » En beskrivning av hur kommunen och Arbetsförmedlingen gemensamt avser att stödja de unga nyanlända som inte har en fullföljd gymnasieutbildning i syfte att fullfölja en gymnasieutbildning och att etablera sig på arbetsmarknaden.

I handledningen beskrivs de delar som ska ingå i modellen. Modellen ska redovisas i en bilaga som ska bifogas överenskommelsen när den skickas till Dua.

6. Uppföljning

Parterna åtar sig att följa upp den fördjupade samverkan. Kommunen ansvarar för att löpande registrera deltagarnas aktiviteter under tiden i kommuninsats. Under förutsättning att det systemstöd för uppföljning av unga som utvecklas av Arbetsförmedlingen i samverkan med SKL och Dua, också kommer att omfatta målgruppen nyanlända, ges kommunerna möjlighet att ansluta också de verksamhetssystem som då kan bli aktuella, till det gemensamma systemet.

7. Överenskommelsens varaktighet och revidering

Överenskommelsen gäller

Fr.o.m.

t.o.m.

Överenskommelsen revideras årligen.

Nästa revidering sker:

Av överenskommelsen ska framgå när den börjar gälla. Om överenskommelsen har ett slutdatum ska även det framgå. Överenskommelsen ska revideras årligen.

Av överenskommelsen ska framgå när nästa revidering planeras.

8. Underskrifter

Ort datum

Ort datum

Namn:

Namn:

Titel:

Titel:

Signatur:

Signatur:

Samtliga parter ska underteckna överenskommelsen. För kommunen undertecknar kommunstyrelsens ordförande eller motsvarande. För Arbetsförmedlingen undertecknar ansvarig chef på Arbetsförmedlingen.

Glöm inte att skicka in
överenskommelsen till Dua.
Ladda upp den på
www.dua.se/nyanlanda

Handledning för att utarbeta en lokal modell

I denna handledning beskrivs:

- Vad som ska ingå i en lokal modell för samverkan,
- Vad parterna åtar sig när det gäller att implementera och arbeta i enlighet med modellen, samt
- Hur detta ska redovisas till Dua.

I del 1 beskrivs vad en gemensam kartläggning och analys ska innehålla och mynna ut i.

I del 2 beskrivs hur parterna kan organisera och bedriva arbetet enligt överenskommen modell. Modellen innebär inte att parterna behöver göra allt tillsammans. Det ska dock vara tydligt vem som gör vad i de olika stegen och det ska framgå hur parterna regelbundet stämmer av och gemensamt bedömer vilka insatser som är lämpliga för att

individerna ska få en sammanhållen process och närma sig ett arbete. I denna del beskrivs hur processen kring individerna kan utformas. Det beskrivs även hur de tre obligatoriska lokala spår som modellen minst ska innehålla kan utformas.

I del 3 beskrivs förutsättningarna för arbetet med att stödja unga nyanlända som saknar gymnasieutbildning att slutföra sina gymnasiestudier och att etablera sig på arbetsmarknaden.

Del 1. Kartläggning och analys

En central del av överenskommelsen är de kartläggningar som ska göras av kompetensförsörjningsbehoven och målgruppen och den samlade analys detta arbete ska utmynna i. Kartläggningarna görs för att få en gemensam bild av kompetensförsörjningsbehovet och för att få en gemensam bild av målgruppens storlek, sammansättning och behov och utgör grunden för den fördjupade samverkan om nyanlända generellt och lokala jobbspår specifikt.

Stödmaterial finns på dua.se/nyanlanda

1.1 Kartläggning och analys av det lokala kompetensförsörjningsbehovet

En kartläggning och analys av vilken arbetskraft som efterfrågas lokalt och inom den aktuella arbetsmarknadsregionen är viktig för att möta de behov företag och arbetsgivare har och för arbetssökande individers möjlighet

till etablering och därmed också för tillväxten. Relevanta underlag för denna analys är bland annat Arbetsförmedlingens prognoser samt underlag från regional nivå såväl som från olika branschorganisationer.

Följande bör framgå i en kartläggning av kompetensförsörjningsbehovet

- Vilka branscher som har stora eller måttliga rekryteringsbehov.
- Vilka branscher som har en stor personalomsättning.
- Inom vilka yrkeskategorier som behoven finns.
- Hur stort behovet är nu och om några år.
- Kunskap om behoven på lokal nivå, utifrån kontakter med såväl privata som offentliga arbetsgivare.
- Vilka regionala/lokala arbetsgivare med rekryteringsbehov ni samarbetar med idag och vilka ni behöver utveckla ert samarbete med.
- Vilka rekryteringsbehov som kommunen har i sina olika verksamheter.

Kartläggningen bör resultera i en sammanställning enligt nedan.

Analys av kompetensbehov

Bransch	Behov av rekrytering (ungefärligt antal)		Yrke	Förkunskapskrav	Arbetsgivare Arbetsställe
	kort sikt	lång sikt			
Bransch 1					
Bransch 2					
Bransch 3					
Bransch 4					

Ytterligare stöd finns på www.dua.se/nyanlanda

1.2 Målgruppens sammansättning och behov

För att få en gemensam bild av målgruppen är det viktigt med en gemensam kartläggning och analys av målgruppens storlek, sammansättning och behov.

Överenskommelsen om fördjupad samverkan ska gälla för:

A. nyanlända ska etablera sig på arbetsmarknaden. Som nyanländ räknas den som haft uppehållstillstånd högst 36 månader.

B. unga nyanlända i åldern 16-24 år som behöver fullfölja en gymnasieutbildning.

Målgrupperna kan utökas till att omfatta till exempel utrikesfödda personer som trots en längre tid i Sverige inte etablerat sig på arbetsmarknaden eller andra arbetslösa, som har samma eller likartade behov. Låt inte administrativa kriterier avgöra vilka

som omfattas av överenskommelsen.

I kartlägningsarbetet bör det vägas in om lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige (2016:752) kan påverka individernas incitament och behov samt den komplettering av lagen som trädde ikraft den 1 juni 2017 och som kan ge vissa personer uppehållstillstånd i Sverige om de studerar på gymnasienivå.

Även de förändringar som träder i kraft inom etableringsuppdraget 1 januari 2018, samt den av regeringen aviserade "utbildningsplikten" kan vara relevanta att ta hänsyn till.

I arbetet med målgruppen bör parterna säkerställa att samverkan sker utifrån både ett hälsofrämjande³ och ett jämställdhetsperspektiv.

Kartläggningen av nyanländas kompetens kan göras med hjälp av information från Arbetsförmedlingens kompetenskartläggning av ansöksökande, dvs. "jobbskills", och kartläggningen inför etableringsplanen, men också inkludera information från kommunen. Inom vuxenutbildningen görs ofta en mer detaljerad kartläggning av individernas tidigare utbildning.

En kartläggning av individers familjesituation och sociala situation är viktig bland annat för att både kvinnor och män ska ges möjlighet att delta i och etablera sig i arbetslivet.

Information från länsstyrelsen och Migrationsverket⁴ kan också ge insikter om målgruppen i regionen samt antal anvisade till kommunen.

Kartläggningen kan behöva uppdateras regelbundet eftersom såväl målgruppen som andra förutsättningar förändras över tid.

Uppgifter om arbets sökandes utbildning kan anställda på Arbetsförmedlingen hämta, för både de i etableringen och för andra grupper inskrivna på Arbetsförmedlingen, på Arbetsförmedlingens samlingsplats för statistik: Statistik och analys. Utöver denna statistik är det viktigt att också undersöka om det finns individer hos kommunen som inte är inskrivna på Arbetsförmedlingen men kan ha liknande behov.

Av kartläggningen av målgruppen bör framgå en uppskattning av antal individer med olika utbildningsnivå, kompetenser och önskemål, fördelat på ålder och kön. I den generella kartläggningen av målgruppen bör beaktas huruvida individer med kort utbildning har särskilda karakteristika; ålder, kön, familjesituation m.m..

3 Ett hälsofrämjande perspektiv bör omfatta alla deltagare, inte bara de med en identifierad ohälsa eller en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Med ett hälsofrämjande perspektiv menas att aktörerna gemensamt skapar strukturer för att stödja den enskildes delaktighet i aktiviteter som främjar hälsa. Det kan handla om att möjliggöra för målgruppen att delta i aktiviteter via det civila samhället, delta i föräldrastödsgrupper, hälsokommunikation och svensk språkträning utöver det som erbjuds i SO och sfi.

4 Länsstyrelsen kan bidra med information om hur det ser ut på en regional nivå och Migrationsverket med en åldersindelad statistik för respektive kommuns mottagande.

Viktigt att identifiera är

- Inom vilka branscher målgruppen söker eller önskar arbeta.
- Inom vilka branscher målgruppen har förvärvade kunskaper som inte är formella.
- Inom vilka branscher målgruppen har yrkes-/branschrelaterad utbildning.
- Hur stor del av målgruppen som berörs av utbildningsplikten.

Kartläggningen av målgruppen ska analyseras i syfte att klargöra målgruppens ungefärliga storlek och sammansättning och vilka behov som finns, av utbildning eller annat.

En viktig faktor är individernas egna önskemål kring bransch, yrke och utbildning. Sammanställningen kan se ut som följer:

Analys av målgruppen

Önskad bransch	Ungefärligt antal		Utbildningsbehov	Annan relevant information, tex åldersspann eller genomsnittlig ålder
	Kvinnor	Män		
Bransch 1				
Bransch 2				
Bransch 3				
Bransch 4				

Ytterligare stöd finns på www.dua.se/nyanlanda

I analysen kan det framkomma att nödvändig information om till exempel vilken kompetens som finns i gruppen saknas. Det bör då beskrivas och ingå i det fortsatta gemensamma arbetet som ett utvecklingsområde.

Unga nyanlända 16-24 år bör ha kartlagts inom ramen för överenskommelsen om

samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten. Den kartläggningen behöver sannolikt revideras eller kompletteras. Även för denna grupp är individernas önskemål om framtida arbete viktiga att beakta.

1.3 Samlad analys av kartläggningarna

Den sammanställda informationen utgör underlag för att utveckla ändamålsenliga lokala jobbspår och andra insatser.

Samlad analys av kartläggningarna					
Möjliga lokala spår	Ungefärligt antal arbetstillfällen	Ungefärligt antal i målgruppen	Utbildningsbehov	Medverkande aktörer	Arbetsgivare
Bransch 1					
Bransch 2					
Bransch 3					
Bransch 4					

Ytterligare stöd finns på www.dua.se/nyanlanda

Kartläggningen och analysen sker i syfte att identifiera minst tre lokala jobbspår. (se vidare avsnitt 2.3). För unga nyanlända mellan 16-24 år som inte har en fullföljd gymnasieutbildning bör analysen fokusera på vilka gemensamma insatser som behövs för att de ska kunna fullfölja sin utbildning (se del 3).

Med utgångspunkt i analysen ska parterna sedan identifiera vilka insatser och vilket stöd som

gemensamt ska erbjudas och hur detta ska ske. Utgå från de insatser som finns i dag och hur väl de motsvarar arbetsmarknadens och målgruppens behov och önskemål (se del 2.1).

Beakta de anställningsstöd som finns hos Arbetsförmedlingen. Nyttja också den kommunala vuxenutbildningen, inte minst regional yrkesvux. Tänk också på det nya studiestartsstödet och extratjänsterna.

Del 2. Hur arbetet ska organiseras och bedrivas

2.1 Beskriv verksamheten i samverkan - en sammanhållen process

En beskrivning av arbets- och ansvarsfördelning mellan aktörer i det gemensamma arbetet ska bifogas. Samverkan ska bygga på befintliga resurser.

I utarbetandet av den lokala modellen för samverkan finns det många olika delar att ta hänsyn till: om målgruppen behöver utvidgas eller ej, vem som ansvarar för arbetsgivarkontakter och hur kontakterna med arbetsgivare ska struktureras, om samverkan ska ske med ytterligare aktörer från t.ex.

civila samhället, hur tillgången ser ut till olika tjänster och om det finns behov av att upphandla sådana. Involverade parter behöver enas om dessa delar när man utvecklar den lokala modellen.

Följande ska redovisas

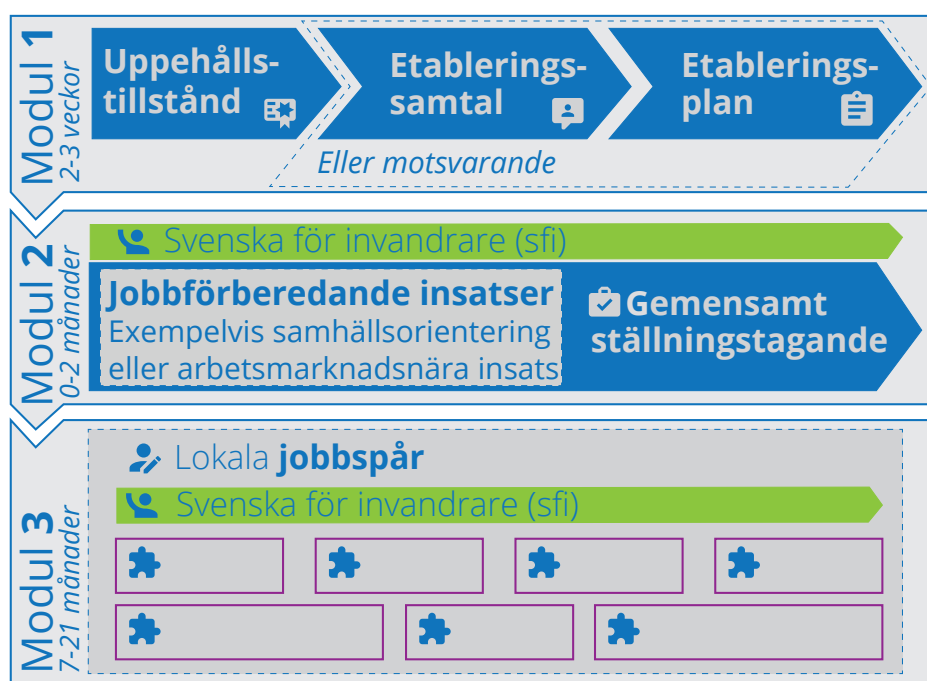
- Hur den organisation som planeras ska se ut. Vem gör vad och var fattas besluten (exempelvis styrgrupper, arbetsgrupper)?
- Arbetsprocessen kring individerna (se avsnitt 2.2).
- De lokala spåren (se avsnitt 2.3).
- Vad respektive part bidrar med i samverkansarbetet (t.ex. personalresurser, specialistkompetens, vuxenutbildning inkl. sfi, praktikplatser, studie- och yrkesvägledning, anställningsstöd m.m.).
- Vilka övriga aktörer man avser att samarbeta med (fackliga organisationer, civilsamhälle, folkhögskola m.fl.).
- Hur parterna avser att arbeta med arbetsgivarkontakterna och kompetensförsörjningen.
- Hur uppföljningen av verksamheten och individernas process ska ske.
- Hur parterna i arbetet tydliggör individens eget ansvar och säkerställer hens egna engagemang.
- Hur parterna säkerställer att kvinnor och män ges samma möjligheter till etablering på arbetsmarknaden.
- Hur parterna säkerställer att kortutbildade kvinnor ges ändamålsenligt stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Hur parterna säkerställer att arbetet genomförs med ett hälsofrämjande perspektiv.

2.2 Arbetsprocessen kring individerna

Parterna ska samverka om insatser för individerna i en sammanhållen process. Nedan finns en processkarta som åskådliggör de delar som ska ingå i samverkan.

Det faktiska arbetet måste bedrivas utifrån det som är bäst för den arbetssökande individen och för de samverkande parterna⁵. Det är viktigt

att individen är delaktig i och förstår den plan för jobb och utbildning som tas fram. Kartan är uppdelad i tre moduler:

Modul 1: Individen har fått sitt uppehållstillstånd och ska ha sitt etableringssamtal eller motsvarande. Oftast resulterar det i en kartläggning och en etableringsplan, eller motsvarande för dem utanför etableringen. Dessa insatser ska ske skyndsamt, helst inom två veckor. Det är viktigt att identifiera varje individs kompetenser och erfarenheter, vilket skiljer denna kartläggning från den av målgruppen generellt.

Modul 2: Individen påbörjar de insatser som ska leda till dennes etablering. Under en tid kan en individ exempelvis läsa svenska för invandrare, ha samhällsorientering och praktik, validera betyg och yrkeskunskaper, genomgå rehabilitering, ta del av motiverande eller hälsofrämjande insatser.

I modulen ingår vid behov en fördjupad kartläggning och de jobbförberedande insatser som parterna kommit överens om bör

⁵ Arbetet ska harmonisera med det Systematiska arbetet med etablering (SAE),

ingå för att en individ ska kunna välja ett lokalt spår som leder mot ett specifikt arbete.

I modulen bör ingå information om den svenska arbetsmarknaden och möjligheter till fördjupade kunskaper om olika yrken genom textarbetsplatsbesök eller praktik.

När individen bedöms redo gör kommunen och Arbetsförmedlingen tillsammans med individen, och när det är aktuellt också en arbetsgivare, en gemensam bedömning om vad som är nästa steg. Målet ska vara att individen erbjuds ett arbete, ett snabbspår eller ett lokalt spår som

leder till arbete eller utbildning, om inte särskilda skäl föreligger.

Modul 3: Lokala spår som leder till arbete. (Se 2.3)

Tiden för en individ att gå igenom alla moduler kan variera. Om parterna vid en gemensam bedömning finner det lämpligt kan moduler eller delar av moduler även hoppas över eller ske parallellt. Det viktiga är att parterna gemensamt bedömer individens behov och progression.

Tider inom modul 1 och 2 bör vara så kort som möjligt och olika moment kan med fördel vara parallella.

Att ta ställning till

- Vilket stöd ger befintliga arbetssätt i samverkansprocessen?
- Hur sker en kvalitativ kompetenskartläggning? Vilka sätt finns att identifiera individerna som ska delta i de lokala spåren?
- Vilket stöd får ni i etableringsplanen?
- Finns det relevant upphandlad validering?
- Hur utformas det gemensamma ställningstagandet för varje individ?
- Hur stor andel av målgruppen berörs av utbildningsplikten och vilka konsekvenser får det för kommunens vuxenutbildning?
- Vad är kommunens respektive Arbetsförmedlingens bidrag avseende organisation, personal och lokaler?
- Hur sker uppföljningen av insatser och deltagande individer?

2.3 Närmare om lokala spår

Spåren ska säkra att arbetsgivarnas kompetensbehov tillgodoses samtidigt som de för individen ska innebära en effektiv väg till arbete. Därför är en anknytning till en arbetsplats och en tydlig medverkan från arbetsgivare redan från början viktig. Insatserna i spåren bör ge yrkeskunskaper samt kunskaper i svenska, om svenska samhället m.m. Delarna i spåren bör vara parallella och med tydlig inriktning mot anställning eller eget företagande. Spåren bör också vara tydligt tidsatta.

De lokala spåren ska följa en viss struktur och för varje överenskommelse (om den gäller för en kommun eller flera kommuner i samverkan) ska det finnas *minst* tre lokala spår varav ett ska avse målgruppen kortutbildade. Spåren bör starta januari 2018. Ytterligare spår för att täcka in arbetsgivarnas kompetensförsörjningsbehov bör utvecklas efterhand.

En **mall för lokala spår** finns att ladda ner på dua.se/nyanlanda

Följande ska beskrivas

- Vilka lokala spår som ska bedrivas gemensamt, inom vilka branscher, med vilka arbetsgivare, privata som offentliga, med vilka utbildningar och med vilka eventuella andra aktörer.
- Tydligt utpekad ansvarig kontaktperson för respektive spår.
- De delar som ingår i respektive spår och vem som är ansvarig för respektive del.
- Eventuella förkunskapskrav för påbörjande av spår.
- Planerat antal deltagare i respektive spår.
- En beräknad tidsåtgång för respektive spår samt spårens olika steg eller moment.
- Hur parterna gemensamt arbetar inom ramen för spåren avseende individuppföljning och eventuella åtgärder för de individer som kan behöva ytterligare stöd.
- Samarbetsavtal, överenskommelser eller motsvarande med arbetsgivare om praktikplatser, utbildning, validering, subventionerade anställningar m.m.

Spåren ska avse yrkesområden/ branscher där parterna identifierat att det finns ett kompetensförsörjningsbehov. Exempel på sådana branscher kan vara:

- Besöksnäringen
- Bygg
- Fastighetsskötsel
- Pedagogiskt arbete
- Hantverk

- Industri
 - Jordbruk, skogsbruk, trädgård
 - Service
 - Transport
 - Vård- och omsorg
 - Teknik och IT

Inom yrkesområdena/ branscherna kan det behövas flera spår, det kan för pedagogiskt arbete behövas ett spår som kompletterar snabbspåret för lärare, t.ex. ett för elevassistent.

Det kan också finnas behov av lokala spår som mer utgår från målgruppens sammansättning och behov. Exempelvis:

- Grundutbildningsspår
- Akademikerspår
- Entreprenörsspår

De lokala spåren ska planeras och genomföras tillsammans med arbetsgivare men också vid behov andra aktörer.

Arbetet med att utforma lokala spår innebär att en stor del av de olika stöd och insatser som Arbetsförmedlingen och kommunen sammantaget har till sitt förfogande kan vara aktuella att använda. För Arbetsförmedlingen del handlar det också om subventionerade anställningar och extratjänster.

Att ta hänsyn till i arbetet

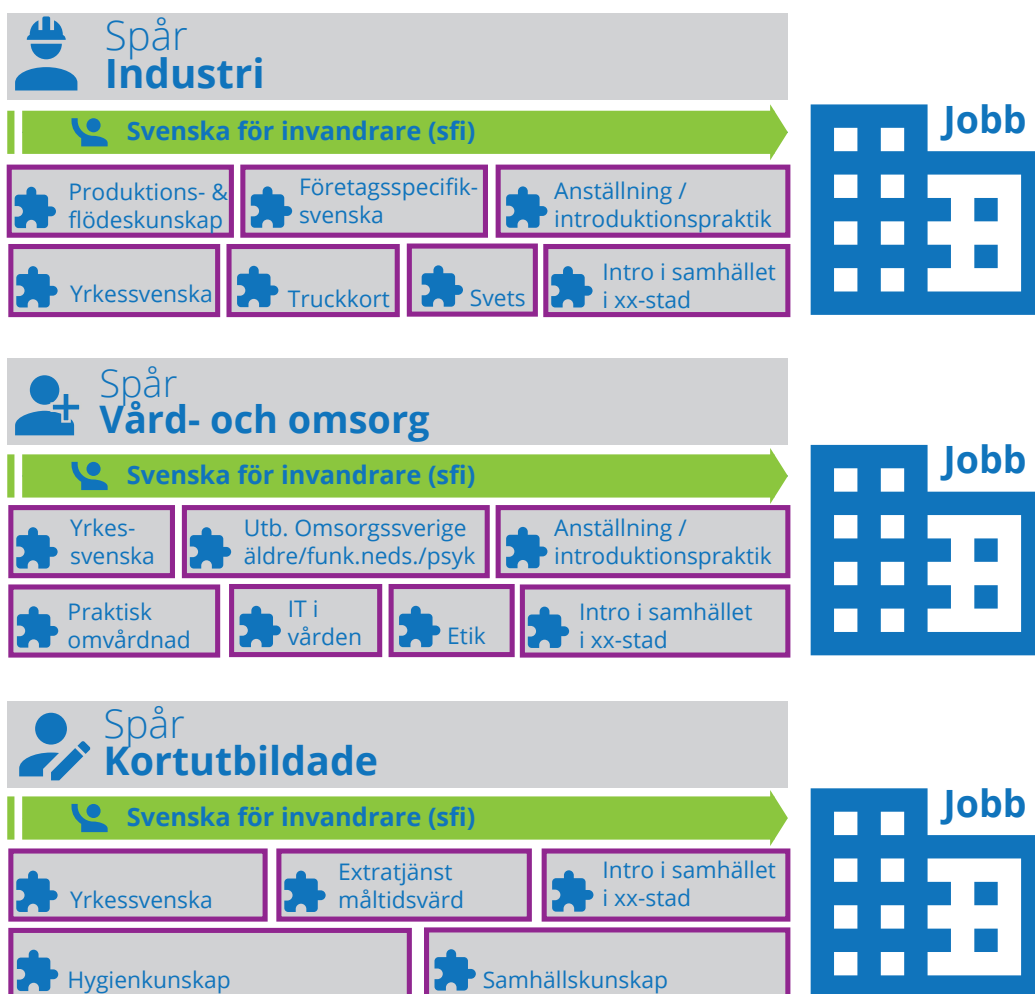
- Hur säkrar vi att arbetsgivare som har behov och vill medverka i lokala spår ges möjligheten?
- Hur får vi arbetsgivare intresserade?
- Hur stöttar vi arbetsgivare med att ta fram kompetensprofiler som underlag till spåren?
- Hur skapar vi kunskaper hos varandra om utbildningsmöjligheter, inom den kommunala vuxenutbildningen och arbetsmarknadsutbildningen, och hur ser vi till att kombinera dessa utbildningar för att tillgodose behoven?
- Hur kan olika verktyg inom kommunen och Arbetsförmedlingen utnyttjas, särskilt kopplat till kortutbildade och då i synnerhet kvinnor?
- Vilken är de fackliga organisationernas roll?
- Bör ni involvera andra aktörer (civilsamhället t.ex.)?
- Minst tre lokala jobbspår ska finnas med i den överenskommelse som görs under hösten med en eller flera kommuner. Hur ska arbetet fortsätta för att få fram fler spår?
- Finns det särskilda lärdomar som behöver tas tillvara från snabbspåren eller lokala snarlika modeller?
- Kan uppdraget till statliga myndigheter om moderna beredskapsjobb och praktik spela roll?
- Hur ser möjligheterna ut att använda sig av sociala klausuler vid offentlig upphandling? Stöd finns bland annat på Upphandlingsmyndighetens [hemsida](#). Trafikverket har uppdraget att vid offentlig upphandling arbeta för utökad sysselsättning, mer information finns på deras [hemsida](#).

2.4 Exempel på lokala jobbspår

Som stöd i utarbetandet av lokala modeller för fördjupad samverkan om nyanländas etablering i arbetslivet ges här exempel på lokala jobbspår. På Duas hemsida finns ytterligare jobbspår beskrivna.

Exemplen är förenklade och översiktliga beskrivningar på lokal jobbspår, inspirerade av befintlig verksamhet. De består av språkutvecklande kurser och

yrkesspecifika utbildningsmoment som tillsammans leder till jobb. Exemplen syftar till att ge stöd och inspiration vid utformandet av lokala jobbspår.

Fler beskrivningar av lokala jobbspår samt en mall finns på www.dua.se/nyanlanda

Del 3. Unga nyanlända mellan 16-24 år

Alla kommuner som har en överenskommelse om samverkan kring unga som varken arbetar eller studerar och/eller som nu ingår en överenskommelse om fördjupad samverkan kring nyanlända, ska arbeta för att möta de behov som finns hos nyanlända unga mellan 16-24 år. Målsättningen är att de ska fullfölja en gymnasieutbildning och etablera sig på arbetsmarknaden. För nyanlända unga med tillfälligt uppehållstillstånd är det särskilt viktigt att detta sker innan de fyller 25 år.

En målgrupp för överenskommelsen är unga nyanlända i åldern 16-24 år som behöver fullfölja en gymnasieutbildning. Målgruppen kan vidgas utifrån lokala behov.

Den 20 juli 2016 trädde lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige i kraft. Den tillfälliga lagen innehåller bl.a. bestämmelser om att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas en utlänning som vid förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan försörja sig genom anställning eller näringsverksamhet. För den som är under 25 år gäller detta endast om personen har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande.

Den 1 juni 2017 kompletterades den tillfälliga lagen med en möjlighet till förlängt uppehållstillstånd för gymnasiestudier. Efter avslutade gymnasiestudier går det att ansöka om ett sex månader långt uppehållstillstånd för att hitta ett arbete i Sverige. Om man kan försörja sig själv genom inkomst från arbete eller eget företag har man sedan möjlighet till permanent uppehållstillstånd.

Lagen gäller både barn i familj och ensamkommande barn som fyllt 17 år samt även vuxna som inte fyllt 25 år. Även vissa personer som fått beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet kan omfattas (migrationsverket.se).

Med anledning av detta är det angeläget för parterna att kartlägga

målgruppen unga nyanlända 16 – 24 år och deras behov för att kunna tillgodogöra sig en gymnasieutbildning och etablera sig på arbetsmarknaden. Detta är viktigt, inte minst med hänsyn till den särskilda situationen för

unga nyanlända med tillfälliga uppehållstillstånd

Det är också viktigt att tydliggöra de insatser som parterna var för sig bidrar med i samverkan för att säkerställa att dessa svarar mot behoven.

Skolverket har genomfört en översyn av arbetet inom språkintröduktion där de identifierat olika arbetssätt som kan nyttjas i större utsträckning (Skolverkets rapport 454):

- Ökad samläsning med nationella program.
- Öka tempot i språkundervisningen.
- Använda modersmålet i undervisningen, handled på modersmålet, flerspråkig personal.
- Gör det möjligt att läsa yrkeskurser på språkintröduktion.
- Använd er av mentorer.
- Intensifierad studie- och yrkesvägledning.
- Arbetsmarknadskunskap tillsammans med Arbetsförmedlingen.
- Meningsfull fritid – föreningsaktiviteter, extrajobb.
- Sömlösa övergångar till komvux och god samverkan med andra utbildningsanordnare.
- Hälsofrämjande arbete.

DELEGATIONEN FÖR
**UNGA & NYANLÄNDA
TILL ARBETE**

Håll dig uppdaterad om Duas arbete, besök på
hemsidan och prenumerera på nyhetsbrevet.

Web: **www.dua.se**

Telefon: **08 405 10 00**

Facebook: **Dua - Unga och nyanlända till arbete**

Twitter: **@delegation_ung**

E-post: **info@dua.se**